

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 . . .
Pe trei luni . . . 6 . . .
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 . . .

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la administrație. Prețul după tariful și învolak.

Manuscrisele nu se înnapoiază.

In a 12-a lună de războiu.

Se va implini în curând anul de când popoarele Europei sunt în crâncenă războire și cu toate că, pe toate fronturile, s'au dat lupte fără precedent în istorie, cu jertfe și sfârșiri uriașe, nu se vede nici un indiciu că războiul mondial ar fi pe cale să se sfârșească.

Din potrivă. În toate țările beligerante asistăm la noi și mari pregătiri.

Experiența de până acum e aplicată cu folos.

După unsprezece luni de războire, conducătorii civili și militari ai statelor s'au convins că principala caracteristică a războiului în curs e organizarea tehnică a munițiilor și de aceia vedem țări ca Franța și Anglia pregătindu-și un formidabil utilaj pentru producerea munițiilor. Chiar în Rusia atât de puțin industrială, s'a instituit o comisiune cu menirea de a studia mijloacele prin care industria rusă existentă să fie pusă în serviciul războiului. Și nu mai vorbim de contribuția Americii la fabricarea munițiilor.

Acestea toate — împreună cu pregătirile ce se fac pretutindeni pentru o nouă campanie de iarnă — sunt cea mai decisivă desmintire dată svonorilor de pace ce au început să circule de câțiva timp și care sunt sau simple fantezii de gazetă s'au încercări tendențioase, al căror scop apare totuși lămurit.

Nici unul din beligeranți — fie că a avut până azi mai mult victorii, sau mai mult înfrângeri — nu s'ocotește să sfârșitul războiului, și nu-și vede realizată opera pentru înfăptuirea căreia a pornit războiul.

Fiecare beligerant are grija de a nu manifesta măcar aparențele ostenei fiind că un gest schițat de dânsul, cât de vag, în vederea păcii, va fi interpretat de adversar ca un semn de slăbiciune, ceea ce va face pe adversar să fie și mai dărz în urmărirea țelului său.

De aceia azi, în a douăsprezecea lună a războiului mondial, nu vedem decât noi pregătiri, în care scop se cer popoarelor și noi sacrificii.

Împrumuturile de războiu se succed cu repeziune: în toate țările beligerante se iau măsuri pentru asigurarea alimentației generale; se

reorganizează și se intensifică industria munițiilor; se pun la cale intervenții diplomatice; se crează noi fronturi și se elaborează noi planuri; într'un cuvânt, în a douăsprezecea lună de războiu mondial, vedem numai silinți de potențiere a acțiunii militare, cari rimează atât de puțin, cu zvonerile de pace răspândite.

Războiul în curs a desmintit mai toate profețiile făcute în privința lui. Cea mai evidentă desmintire e aceea cu privire la durata lui. Totuși pe temeiul faptelor îndeplinite și al pregătirilor cari le vedem, e îngăduit să facem concluzia prezicătoare că războiul deslănțuit va mai însingera multă vreme câmpiile Europei.

O întrevedere a Suveranilor României, Bulgariei și Greciei. »Berliner Tageblatt« primește din Lugano următoarea telegramă:

În decursul acestei luni regii României și Bulgariei se vor întruni la Atena cu regele Greciei Constantin. La început era planul ca cei trei regi să se întâlnească la București, s'a renunțat însă la acest plan din cauza îmbolnăvirii regelui Greciei.

Cei trei regi vor fi asistați la întrevedere lor din Atena de miniștrii lor de externe.

Rușii își întăresc granița spre România. Din Cernăuți se comunică ziarului »Az Est«:

Din izvor absolut autentic suntem informați, că Rușii își întăresc granița spre România. De-alungul Bessarabiei spre România mai multe mii de muncitori lucrează la șanțuri și obstacule de sârmă. În unele puncte muncitorii lucrează neîntrerupt ziua și noaptea.

Vase românești rechiziționate în portul bulgar. Cei din »Univers« de ieri: Șteful Leon, sub pavilion românesc, aparținând d-lui Liveanu din Brașov, care staționa în portul bulgar Vidin, așteptând să fie remorcat, a fost rechiziționat de autoritățile bulgare.

Ministerul nostru de externe a intervenit telegrafic pe lângă guvernul bulgar pentru ca autoritățile din Vidin să revină asupra acestei măsuri nelegale.

În ultimul moment se anunță că și un al doilea vas românesc a fost rechiziționat în aceleași condițiuni, într'un alt port bulgar.

Conflictul germano-american.

Răspunsul guvernului german la rota americană.

Biroul Wolff comunică din Berlin:

Răspunsul guvernului german la nota americană din 27 Mai a fost remis Vineri. În acest răspuns se spune între altele:

Guvernul imperial a văzut cu satisfacțiune, în nota primită, cât de mult ține guvernul Statelor-Unite să vadă principiile umanității aplicate și în acest război.

Acest apel a silit un larg ecou în Germania. Într'adevăr Germania s'a ținut totdeauna de principiul, că războiul trebuie să fie dus contra puterii înarmate și organizate de statul inamic și că din potrivă populațiunea civilă inamică trebuie să fie scutită pe cât posibil.

Guvernul american știe cât de mult adversarii Germaniei, încă din primul moment și cu o brutalitate crescândă, în contra tuturor regulilor de drept internațional și violând drepturile neutrilor, au căutat să paralizeze complet comunicațiunile pacifice între Germania și țările neutre, tinzând să distrugă viața națiunilor germane.

În vreme ce dușmanii noștri anunțaseră pe față și public un războiu fără cruțare până la desăvârșita noastră zdrobire, noi ducem războiul pentru existența noastră națională și spre a ajunge la o pace sigură și durabilă.

A trebuit să recurgem la războiul submarin față de intențiunile afirmate ale dușmanilor noștri și felului lor de a duce războiul contrar dreptului internațional.

Cazul transatlanticului »Lusitania« arată împede și în mod îngrozitor cât de ușor se pun în pericol vieți cmește prin felul cum adversarii noștri fac războiul.

În urma invitațiunii făcute vaselor de comerț britanice cu făgădueli de prime, dacă se înarmează și scufundă submarinul prin abordajul, ori ce distincțiune între vase de comerț și vase de războiu a fost ștearsă.

Dacă comandantul submarinului german care a scufundat transatlanticul »Lusitania« ar fi permis ca echipajul

și călătorii să se imbarce pe bărcile sale, aceasta ar fi însemnat peirea submarinului chiar.

Spre a exclude din războiul naval contra dușmanilor Germaniei pericolele posibile pentru pachetourile americane, submarinele germane vor primi instrucțiuni de a lăsa liberă trecerea vaselor, cari pot fi recunoscute ușor prin semnele lor speciale și anunțate din timp util.

Procesul atentatului dela Cazinul din Sofia. Din Sofia se anunță cu data de Duminecă:

Curtea marțială, care a judecat procesul atentatului dela cazinul comunal, comis în seara zilei de 1 Ianuarie a. c., a pronunțat eri la orele 3 jum următoarea sentință:

Vikentie Pop Anastasoff, organizatorul și autorul moral al atentatului a fost condamnat la moarte prin spânzurătoare publică.

Sanco Anteff, care a aruncat bomba, la spânzurătoare publică. Lui (Gheorghe Ilief, ca minor, i se preschimbă pedeapsa la moarte cu munca silnică pe 20 de ani.

Serafim Manoff, cel care urma să se încingă cu bomba și să comită atentatul asupra regelui Ferdinand, la 6 ani închisoare.

T. Dobrinovici, fiul avocatului Dobrinovici, care era acuzat că a căutat prin bani să comită asasinarea tatălui său, a fost achitat. Cei alții complici au fost condamnați la închisoare între 5, 10, 15 și 20 de ani.

Dr. N. Ghenadieff, șeful partidului stambulovist, fost ministru, om cu o situație politică deosebită și asupra căruia planau unele bănueli a căzut și dânsul victima acestui proces.

Curtea marțială a dat prin sentința sa putere autorității publice de a pune sub urmărire și a aresta pe Dr. N. Ghenadieff, pentru că în cursul procesului, Dr. Ghenadieff a recunoscut că a dat acuzatului Vikentie Pop Anastasoff în mai multe rânduri sume mai mult sau mai puțin importante, a căror întrebuintare nu e destul de lămurită pentru tribunal. Faptul acesta a produs o enermă senzație în public.

A fost pusă deasemenea sub acuzare și soția lui Vikentie, d-na Elena Pop Anastasoff, așa încât și aceasta va fi arestată.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice: **Budapesta 12 Iulie.** — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

Pe valea Bug trupele noastre au ocupat punctul de razim dușman dela *Derenlany*. Pe celelalte părți ale frontului nordostic n'au fost nici eri lupte. Situația e neschimbată.

La granițele italiene.

Pe litoral Italianii ne-au atacat de câteva ori, dar i-am respins ca întotdeauna, astfel: la *Vermeigliano*, *Ridipuglia*, precum și pe mai multe puncte spre sud dela *Krnoscus*. Lupta de artilerie dela hotarele carintiene decurge încă. Artileria dușmană a deschis focul și în contra pozițiilor noastre de pe munții, ce se ridică spre nordost dela piscul *Kreuzberg*, precum și în contra câtorva forturi de-ale noastre din Tirol. Afacurile mai recente, pe cari dușmanul le a îndreptat în contra *Coldlani* au fost zădărnice, întocmai, ca și cele de mai înainte.

În sudostul monarhiei.

La hotarele *Hertegovinei* au desvoltat Muntenegreii în timpul din urmă o activitate vie, dar fără succes. Astfel nu de mult cam două batalioane muntenegre ne-au atacat după o puternică pregătire de artilerie grea pozițiile noastre dela *Autovac*; i'am respins însă. În același timp un aeroplan al nostru a bombardat cu mare succes tabăra muntenegrină. Mai departe spre sud un batalion dușman a invadat peste granițe. Trupele noastre însă l'au alungat și pe acela printr'un contra-atac iarăș pe teritoriul muntenegrean. După fișările sale din săptămâna trecută dușmanul s'a nuzit spre ost dela *Trebinje*, ca să ajungă bare-mi cu artileria grea la un rezultat oare-care.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major

Lectură pentru cei din spitale.

„Grigoraș-Păsăraru“

— Povestire. —

Câteva cuvinte.

(Urmare)

Părintele zise: „M'ai scos acum din învățate“, și se așază pe-o piatră cu mușchii, care era pe marginea drumului. „Ți-e capu' plin de bazaconii, Grigoraș, și tot de drăciți te ții. Mă supără că nu-ți aduci aminte tocmai tu de Sfânta Atanasia.“

— „Dacă vrei să-mi povestești ceva de ea, părinte te ascult. Dă-mi, iară și iară, o lingură de nvățătură și mă fă creștin detreabă. Da' trebuie să vorbești tare, dacă vrei să nu te bizuie larma arpatelor ăstora. Cui o striga mai tare, ăluia-i cred.“

— „Prea bine“, zise părintele și începu cu glas ridicat: „Sfânta Atanasia — a fost o femeie creștină. A avut doi bărbai.“

— „De-odată?“ s'amestecă în vorbă Grigoraș.

— „Când i-a murit ăl dintăi a luat pe-ăl doilea. Al doilea s'a făcut mai apoi preot și a murit și el. Sfânta Atanasia s'a dus într'o mânăstire și a ajuns de-atunci patroana alor cari se căsăto-

resc în biserica din satu' nost e chipu' sfintei ăsteia și de ziua ei, în patru-sprezece August, mâne, s'adună credincioșii din toate părțile ca să se roage de Sfânta Atanasia să le dea fericire casnică, pace casnică și alte de astea. Vin mai cu samă femei să se 'nchine. Pe semne fiindcă femeile sunt mai slabe și fiindcă le trebuie o sprijioană, la patroana lor, când se răstesc bărbaii lor la ele Mă 'nțelegi?“

Grigoraș dădu din cap.

— „Nu pricepi?“ îl întrebă părintele și-l atinse ușurel cu degetul arătător pe frunte.

— „Nu vrea să-mi între 'n doivleacu ăsta,“ îi răspunde Grigoraș. „Pe cât știu eu, de câte ori se ceartă bărbatu' cu nevasta — totdeauna rămâne nevasta de-asupra. La cine să alege și să se roage de sprijin bărbatu'? Atanasia asta fine cu femeile, Pe cine au bărbaii?“

Sărăcii de noi părinte!“

— „Ai o gură-rea! De toate-ți bați joc“, zise părintele. „De-altfel ai dreptate acuma — da' numa' acuma, de-astădată. Deși nu mă prea pricep eu în căsnicie — tot știu că nevasta aruncă bucuros toată vina în căra bărbatului și că i se pare că ar fi cine știe ce martiră De aia, când vin femeile la Sfânta Atanasia, trebuie să le ții o predică și să le vorbești la inimă, de pe

amvon și sub patrafir, la spovedanie. Să-și cunoască puțin lungu' nasului femeile când se 'ntorc dela „rugă“

Acum l-a lovit Grigoraș pe părintele, ușurel, cu palma peste umăr:

— „Cuminte vorbă-ai spus, părinte, cuminte! — Da' să nu te superi, frate, dragă, să nu te superi, când ți-oi spune eu ce-aud și ce crede lumea: cu predicile alea nu prea faci brânză“

— „Cam așa-i!“

— „Mă gândesc eu de multe ori, când văd că se rostogolește popa și că lovește ca nebunu' cu pumnii în amvon — și popa nost tot așa face — mă gândesc: păcat de omu' ăsta! Își strică pieptu'! Oamenii au două urechi — pe-o ureche le intră, pe alta le iese! Dacă-i place popi să strige și să lovească — făcă-o cât o vrea! Da' tu, frate-al meu, tu, care nu te pricepi la predică — las'o la Hen-tătaru' de predică!“

— „Da' pe mâne e vorba să vină o procesiune deosebită, de femei Neveste din Negoști“, zise părintele, par'că ar fi fost strâns cu ușă.

— „Așa? Neveste? O procesiune întregă?“

— „Bărbaii lor am auzit că sânt nește derbedei și jumătate“ zise părintele.

— „Ba, dimpotrivă, femeile! Așa

am auzit eu“, răspunde Grigoraș. „Zice că femeile sânt ale mai nesuferite. Iacă, pe una, pe Maria a lui Tudor, o cunosc dela cumpăratu' galițelor — aia-i una și bună! Sinefta a Maiangului și Ana lui Ispas? — nește vipere, și mai multe nu! Catarina lui Ștefureac — un bălaur de muier! Salomia lui Dumitru are un bărbat — mare nătăflează! da' ea l-a adus acolea — l-a făcut cu puterea să-i placă glăjuța. Tot așa la Toader Găldău Dumitru a lui Ifrim sare gardurile — da' de ce? pentru-că nu a lăsat zi bună dela Dumnezeu, nevasta, când a stat el pe-acasă. Cărbăf e un cârș și jumătate și ce nu pierde el în cărși, o dă pe gât drăguța de nevastă. Iacob al Tudorii — și-a mângăiat odată, în năcaz, nevistica, mai țărișor, și de-atunci n'are zi bună cu ea — că ea mereu cu gura la el, că-i taur, că-i... Vasile a lui...“

— „Lasă, frate nu mai imi sparge urechile.“

— „Hehei, în d'al de astea mă pricep eu mai bine ca tine! Da, da, părinte — astea sânt femeile din Negoști, cari o să vină mâne la „rugă“ pe-ăcea și-o să se bocească, și-or plânge și-o să învinuiască pe bărbaii lor cu toate alea 'Or merge acasă, ca nește mironosițe, și-o să pună în frigare pe bieții bărbai, și mai departe, și-o să-i chinuiască și mai tare.“

Dragă! să știi dela mine: dacă vrei, număra și pe nevastă-mea aici nu-mi pasă, să știi: dacă-i sfadă în casa omului, apoi bărbatu' e de vină pe-un sferț și nevasta pe alelalte sferțuri! Stau să jur că-i așa! Imi pun capu', părinte!“

— „Da. Am și eu în parohia mea destule pilde,“ zise părintele. „Și-apoi dacă moare câte unu' fără de veste! Așa s'a întâmplat când am îngropat, mai zilele trecute, pe Pavel Cătană. N'am văzut atâta jale la o nevastă de când sânt Sta femeia să sară'n groapă, și mai multe nu. Doi bărbai de-abea au putut s'o fină, să nu sară. Și mereu striga: „Eu-s de vină! Pentru mine și s'a rupt inima. Numa' odată, dragă bărbățele, numa' odată te mai scoală. Vreau să fiu bună, vreau să fiu credincioasă! Ești bărbățelu' meu ă! drag!“ — Mă uitam numa' așa la ea și mă gândeam: voi, toate nevestele de prin prejur, ian ascultați numai, ce vă spune — că vorbele ei te-ating mai tare decât te-atinge ai mai frumoasă predică de pe amvon.“

Grigoraș băgă mâna într'un saculeț, pe care-l legase di'nainte scoase din el o mână de fărimituri și le preseră în coș și printre găini.

— „Vezi“, zise el, „și galițele astea își sar în cap, dacă capătă bunățături. Dacă le merge rău — au pacen' casă.“

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 12 Iulie. — Buletinul oficial al mareului cartier general german...

Spre sudost dela Ypern, am aruncat in aer o parte din pozițiile engleze de pe coasta nordică a înălțimii Nro. 60. In lupta piept la piept, care s'a iscat la marginea vestică a localității Souchez, am progresat. Cimiterul situat in regiunea drumului, care duce spre Arras, spre sud dela Souchez, pentru care am luptat mult, e iarăș in mâinile noastre.

La ost și sudost: Pe drumul Suwalki—Kalvarja, in regiunea Lipinska trupele noastre au ocupat pozițiile avangardei drșmane, pe o lățime de 4 chilometrii.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol 13 Iulie. — Comunicatul oficial al mareului cartier general otoman e pentru azi următorul:

Pe frontul din Caucaz: In 8 l. c. un regiment dușman de cavalerie a atacat pe aripa dreaptă, lângă hotară un detașament de-al nostru, care i-a luat dușmanului o înălțime, ce domina terenul.

Pe frontul dela Dardanele: Abstragând dela obișnuitele dueluri de artilerie și infanterie, ce au avut loc lângă Sed-İl-Bahr și Arburnu, situația pe acest front e neschimbată.

Mueruștela și bărbătușii se ncolțesc mai rău — a naibii gadini! Știi preacuoșe de ce se ciupelesc mai cu samă mueruștele cu bărbătușii? — Hei dragă dacă ar putea trăi unu' fără de altu', s'ar lăsa in plata Domnului după ce și-au sărit in cap mai întâi și mai întâi. Da' nu se pot lăsa. Și știi tu ce ne spunea tata, Dumnezeu să-l ierte: de n'ar avea bărbatu' și nevasta de ce să se certe, ar trebui să se mănăce de-atăta dragoste! — Da', astâmpără-te odată, împielitatu' naibii! Ințaripatele astea nu se prea au la stomah, ca lupu' și mielul!'. Cuvintele din urmă le spusese Grigoraș, uitându-se la un cocoșel, care căuta cearta cu lumânarea, in coșniță, furând de dinaintea celorlalte gălițe fărimiturile cele mai bune, nu ca să le mănânce singur, ci ca să le arunce între încheieturile coșului.

— „Asta-i urmarea păcatului din-tâi!” zise părintele, evlavios. „Toate fapăturile se răboesc.” — „Părinte!” strigă Grigoraș deodată și-l apucă de braț, „părinte ascultă! N'am învățat alta decât să ciupelesc gămile și să spun verzi și uscate, cum zici D-ta — da' tot vreau să le fiu păcătoșilor ălora o predică, predică meal O să vezi că prinde mai dihai, decât vorbele tale ale sfințite. — Pe alea le ascuți cum ascuți când trag clopotele, la biserică, fiindcă așa-i egea.”

Asigurarea pâinii.

II.

Ca urmare a articolului, publicat sub acest titlu in numărul trecut al »Rev. Econ.», ne întrebăm și, credem, cu drept cuvânt, că oare, pe lângă salutarile dispoziții luate de guvern pentru asigurarea pâinii pe seama tuturor, mai rămâne-și societății câmp de activitate in acest scop? Indreptățită și datoare e societatea să colaboreze spre asigurarea acestui scop? Și cum ar putea să lucreze ea mai cu efect și cu mai mult folos?

Răspunsul la aceste întrebări se poate da numai in cadrele dispozițiilor luate de guvern pentru asigurarea pâinii prin ordonanța Nr. 2072/915 de data 16 Iunie a. c. in care, înainte de toate, se arată cari dintre locuitorii țării sunt considerați ca producători și cari ca consumatori, punând între cei dintâi pe toți proprietarii de pământ de toate categoriile: mari, mijlocii și mici, cum și pe cei ce primesc dela producător bucate pentru munca lor, drept parte, plată sau convenție. Toți ceilalți locuitori sunt plasați in grupa consumenților, deși, de fapt, și producătorii sunt consumatori.

Proprietarii de pământ produc bucatele necesare pentru ei, pentru familia lor și pentru servitorii și muncitorimea lor, afară de aceasta proprietarii, mari și mijlocii, cum și o parte foarte considerabilă a micilor proprietari produc un prisos mai mare sau mai mic, după împrejurări, și pentru vânzare. Sunt apoi agricultorii, cari, posedând numai puțin pământ pot produce numai o parte a bucatelor necesare pentru traiu, iar altă parte trebuie să o cumpere.

In categoria consumenților, in înțelesul ordonanței de față, se numără aproape in totalitatea lor, locuitorii crașelor și sărăciea satelor.

Un mare și important număr al acestor consumatori li formează in tot timpul armata și marina, iar acum, in împrejurările aceste excepționale ale unui războiu primejdios, îndelungat și in cadre așa de largi, ostașimea este consumențială căruia trebuie să se subordoneze toate celelalte categorii de consumatori.

In timpuri normale fara noastră, ca țară agricolă, produce cantități mari de bucate și pentru export. Și, fără îndolală, chiar și in aceste împrejurări grele, va trebui să exporteze măcar pentru aliați, dacă ei n'ar avea deajuns chibzuid ca, eventual, să mai rămână rezerve și pentru anul viitor, mai ales pentru cazul când acela s'ar întâmpla să fie un an rău agricol.

Precum vedem, sunt o mulțime de considerații, pe cari guvernul a trebuit să le aibă in vedere la emiterea ordonanței privitoare la sechestrarea recoltei anului curent; pentrucă, precum spuneam, recolta actuală trebuie să ajungă tuturor pe anul întreg, să se și exporteze din ea și o parte să rămână ca rezervă.

Toate aceste scopuri însă nu se puteau ajunge fără dispoziții lămurite, luate la timp și precizate, cum s'a făcut prin numita ordonanță, care, pentru împrejurări excepționale, creiază modalități excepționale de aprovizionare pe seama tuturor.

Astfel înainte de toate, întreagă recolta de grâu, săcără, grâu mesețat, orz și ovăș din a. c. se pune sub sechestru și însuș producătorul poate dispune liber numai de aceea parte a recoltei sechestrate, pe care este îndreptățit a o reținea pentru trebuințele casnice și gospodărești.

— „Poți tu să tot predici la urechea galițelor!” zise părintele, năcăjit puțin. „Voi țărani, vreți să știți totdeauna toate mai bine și de aia numai că vă pomeniți că vă dnceți cu „înțelepciunea voastră” drept la muncile iadului!” — „Nu te supăra, părinte, nu te supăra, că n'am spus vorbă apăsată. Toată cinstea față de tine și de reverenda ta, da' tot să fiu și eu odată o predică, de care-o să auzi și tu. Învață tu numa' mai departe. Eu sparg târgu', ca s'ajung in satu' vecin, înainte de 'nopate. Și-așa nu-mi cumpărați voi aici gămile!”

Zicând astea își aruncă omulețul coșul cu aripatele in spinare, așa de repede, de-au început pasările să bată din aripi și să se tânguiesc. Apoi zise: — „Ei, Dumnezeu s'ajute părinte! Și să te 'ngrijești ca să spui o vorbă bună inaintea de-a ajunge la aminu' dela sfârșit. Asta-i capu' Incrului Sănătate bună!”

Grigoraș-Păsărarul plecă repede, șontăc șontăc—iar părintele auzi multă vreme încă cum strigau și piuiu aripatele. — „Vorbă bună inaintea de amin? Are dreptate! De-ar fi ajuns Grigoraș popă'n sat, și de-ași fi fost eu Grigoraș-Păsăraru'!...”

(Va urma).

Fixarea cantității necesare trebuințelor casnice și gospodărești (pentru membrii familiei, pentru servitorii și lucrătorii, pentru ținerea animalelor și pentru sămănat) se poate face numai pe timp de un an și anume până la 15 August 1916.

In aceste cadre e ușor pentru producător să calculeze întreg cuantul necesar pe un an cu câte 18 kilograme pe lună de fiecare persoană; nu mai mult.

Tot ce trece peste cuantul necesar trebuințelor casnice și gospodărești, producătorul este obligat să vândă numai in înțelesul ordonanței de care ne ocupăm aici.

Anume: poate vinde persoanelor, care nu produc de loc bucate (meseriașilor etc.) sau acelor cari nu produc ineeajuns, cnm este o parte mare a însuș agricultorilor, mai ales a acelor așezați la locuri muntoase, puțin productive.

Trebuie să se țină însă strict seamă, că această vânzare se poate face numai până la 15 Septembrie 1915, căci prolongirea acestui termen se poate permite de către ministeriu, numai in cazuri motivate.

Din cele expuse rezultă că ceize nu produc bucate se pot aproviziona până la 15 Septembrie a. c. cu bucatele de cari au trebuință pe timp de un an, adică până la 15 August 1916, calculând de persoană câte 10 kilograme pe lună, iar însuș producătorii câte 18 kilograme pe lună.

In scopuri de speculă nu e permis să se cumpere bucate, fiind prevăzute grele pedepse atât pentru vânzător cât și pentru cumpărător (arest până la 2 luni și amendă in bani până la K. 600)

Astfel timpul fixat pentru aprovizionarea liberă, pe lângă prețurile fixe, pe teritoriul comitatului la care aparține, și in cantitatea precizată, este prevăzut până la 15 Septembrie a. c.

Până la acest termen toți, cari dispun de parale, pot să-și cumpere cantitatea necesară de bucate pe seama casei.

De procurarea produselor necesare aprovizionării publice sau pentru export se îngrijește guvernul. Cumpărarea și furnizarea acestor produse se încredințează, in prima linie, unei societăți, înțemeiată anume spre acest scop, pe baze altruiste, care va da producătorilor, a cărora recolta a cuprins-o in parte sau in întregime, avansuri, cu dobândă de maximal 1 1/2% peste etalonul oficial al Băncii Austro-Ungare.

(Va urma)

† Iuliu Ionașiu.

Cotim in „Unirea”.

Alături de alte numeroase victime, ce au sângerat pe altarul patriei, institutele culturale din Blaj încă aduc prinosul lor de jertfă, prin moartea de erou a tânărului candidat de profesor Iuliu Ionașiu.

Cu el se coboară in groșă nu numai un factor cultural, ridicat din rândurile țărânilor, ci mai ales un talent real, care a dat și până acum probe de o rară abilitate in pictură distingându-se in cercurile strănilor.

Ca elev in clasa a III-a gimnazială vine la gimnaziul nostru, și aici e remarcat încă dela început de profesorul nostru de desen, pictorul Flaviu C. Domșa. Talentul lui se desvoltă gradat, sub conducerea competentă, ce i s'a dat aici, și după ce a terminat liceul, a primit un stipendiu pentru a se perfecționa in artele frumoase, câștigându-și și diploma de profesor de desen. A trecut examenul de primie in școala de belearte in Budapesta cu mare succes, distingându-se apoi printre cei mai talentați elevi ai acestui institut, unde a luat și mai multe premii. In anul acesta ar fi terminat cu sfârșitul lui Iunie și ar fi ocupat la institutele noastre a doua catedră de profesor de desen, a cărei lipsă se simțeste atât de ardent. In August anul trecut, a fost chemat sub drapel ca voluntar, luptând in campania dela nord până in 14 Martie, când cade izbit de un șrapnel, având rangul de aspirant de ofițer. Vre-o două luni de zile nu s'a știut nimic despre soartea lui, cu toate întrebările, ce s'au făcut la „Crucea roșie” și lista lista de pierderi cu Nr. 196 ne anunță moartea lui de erou. Băiat de țăran din Crăciunel, unicul din la părinți, se stinge astfel chiar la începutul carierei sale, atât de mult promițătoare.

Iuliu Ionașiu moare la vârstă de 22 ani, lăsând in urmă probe eclatante de talentul lui. A colaborat cu pictorul nostru Flaviu C. Domșa la zugrăvirea iconostaselor dela bisericile noastre

din: Păucea, Dragomirești (Maramureș), Lunca, Pintic, etc. A dovedit talent in toate ramurile picturii și ale desenului, dar partea cea mai luminoasă a talentului său sunt ilustrațiile minunate, cu cari a împodobit vitlosrea ediție a Abecedarului, ce se tipărește in Blaj.

Odihnească in pace!

„Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor”.

Transport din n-rul trecut 3539 c. 31 f.

- »Porumbăceana« institut de credit și econ. in Porumbacu de jos 4 »
D-1 Dumitru Bancu farmacist in Sălțite cu prilejul reînnoirii abonamentului . . . 8 »
D-1 Vasiliu Mica in Soameș-Odorheiu cu prilejul reînnoirii abonamentului . . . 8 »

La oaltă 3559 c. 31 f.

STIRI.

— 13 Iunie n. 1915.

† Vicecolonelul Dem. Burdea. După informațiuni autentice sosite la Arad, a căzut pe câmpul de războiu din Galizia vicecolonelul Demetriu Burdea dela regimentul de infanterie numărul 33. Avea ordin să apere cu batalionul său un sat lângă Lemberg, asupra cărula a năvălit însă dușmanul cu forțe mari, cărora batalionul erădan a rezistat cu mare eroism, dar un gloanț rusesc a lovit de moarte pe comandantul batalionului, vicecolonelul Dem. Burdia, care până către seară a murit. S'a întâmplat tristul fapt in 25 Iunie n. Fie-l somnul in eroului nostru și memoria binecuvântată!

Moartea unei matroane. Ni se scrie: Războiul mondial produce atâtea ravagi înecat prin căderea cu nemiluita a jertfelor, abia să mai observă trecerea din viață a particularilor cari n'au luat parte in lupte. Cu toate aceste, moartea d-nei văd. Elena Simionas nasc. Șterea Șului de Corpeniș a prouus un adânc regret in societatea din Deva și chiar din mari depărtări au venit mulți să asiste la înmormântarea ei, între alții și d-l protop. Vasiliu Dămian din Brad.

Toți am simțit, că cu decedata s'a dus dintre noi nu numai o femeie plină de sentiment de jertfă pentru cel năăjiti ei și un vechiu prototip de Româncă din munții ospitalieri din cale afară, care începe astăzi a dispărea din societatea noastră. Casa ei părea o bucată ruptă din viața vechiului Zărând, unde să trăia o viață intensivă românească de cătră o pleiadă de băbăți ca Hodos, Francu și Berbu etc. etc. unde și soțul ei, Ioan Simionas, Ionul lui Tănase, precum se numia el pe sine, era numit peana comitatului. Cine n'a cunoscut pe acest Român puritan, filosof, soțul defunctei. Ce bine îmi cade să-mi amintesc pe un moment incai de acest Român verde, neprihănit. El și Secula, și cel anințiti, toți d-rm acum somnul vecinic, și s'a dus și ea ca cea din urmă rămășiță a vieții din Zărând-vechi, ca să li ducă veste de ce se petrec acum la noi. In.

Parastasul dela Curtea-de Argeș. Sărbăta dimineată la Curtea de Argeș, s'a oficiat un parastas pentru odihna sufletului defunctului rege Carol. Regele, regina, principele moștenitor și principesa Elisabeta, au plecat de dimineată cu un tren special la Curtea de Argeș, și au ezistat la slujba religioasă care a fost oficiată de cătră episcopul Calist al Argeșului. Din partea guvernului a ezistat d. I. G. Duca, ministrul cultelor

și instrucțiunei publice. Suveranii s'au inapolat seara in Capitală.

La moartea lui Petru de Mocsonyi. Primim următorul anunț funebra:

»Timiștana« institut de credit și economii din Timișoara cu adâncă durere aduce la cunoștință, că domnul Petru de Mocsonyi valorosul membru in direcțiunea, locotenent ces. reg. I. r. la regimentul de dragoni Arhiducele Iosif Nr. 15, in etate de 30 ani a murit moarte de erou in 12/25 Iunie 1915, la asaltul dela Iaryczow stary. Odihnească in pace!

Timișoara, la 9 Iulie 1915.

Pentru fondul ziaristilor d-l Georgiu Pop paroh gr. cat. in Cluj trimite prin administrațiunea ziarului nostru cu prilejul reînnoirii abonamentului suma de 1 cor. Multumite.

Circulațiunea strănilor in Brașov in luna Iunie 1915. In luna Iunie au petrecut in Brașov următorii străni: Din America 1, Austria 158, Bulgaria: 31, Germania 65, Grecia 1, Helveția 1, Italia, 1, Olanda 1, România 389, Rusia 6, Sărbia 5, Turcia 6 și din Ungaria 785; in suma 1450. Dintre aceștia au locuit in Hotel: »Calul alb« 182, »Continental« 42, »Coroană« 351, »Curtea Țării Băraii« 29, »Europa« 246, »Grand« 134, la »Jobi« Strada neagră 24, »Mielul alb« 49, »Villa Kertsch« 49, »Metropol« 24, »Predeal« 132 și in case private 188.

Alegere de protopashiter. Lună trecută s'a întrunit in Muraș-II'a sinodul protopesc al lilei pentru alegerea de protopresbiter sub presidiul comitatului consistorial Dr. George Proca. Au fost prezenți 60 membri. Ștefan Albu directorul gimnaziului nostru din Brad a primit 26 voturi, Romul Albu capelan in Vineria 24 voturi și Constantin Moldovan paroh in Cristian 10 voturi. Alegerea a decurs in cea mai bună ordine. T. R.

Farmacie românească in Reghinul sășesc. Primim spre publicare următorul avis: Am onoare a Vă face cunoscut cum că am preluat farmacia »La Ingerul păzitor« (lângă podul tonitei). Cu stima Victor de Merdarmacist. Reghinul sășesc.

Un țăran român scapă un tren de mâinile Rușilor. Cotim in »Foata Poporului«, care apare in Câmpulung Bucovinei: A fost pe timpul Crăciunului, când Rușii pe neașteptate au năvălit in sudul Bucovinei, ajungând la Părhăuți, la calea ferată ce duce dela Hâtna la Dorna. Deoarece se știa, că Rușii au să vie, s'a pornit încă un tren din Hâtna spre Dorna, ducând o mulțime de soldați, între aceștia și comandantul jandarmeriei din Părhăuți, neașteptându-se, că Rușii vor ajunge atât de degrabă până la această linie a trenului. Atunci pâr. Ott din Părhăuți, care eflase de pornirea acestui tren, trimite pe gospodarul Ioan Nuțu din această comună, care e și lucrător la gara din Hâtna inaintea trenului, ca să l oprească, pentru că cazaci se postaseră la gară ascunși după garduri, ca să prindă trenul. Cu primejdiunea vieții sale Ioan Nuțu a alergat inaintea trenului, reușind a-l opri inalte de ce a intrat in Părhăuți și a-l întoarce la Hâtna. Astfel a scăpat acest brav țăran trenul și ostașii ce erau in el dela prinsoare sigură. Rușii, văzându-se înșelați, s'au răzburat asupra unui păzitor dela gara din Părhăuți, in care presupuneau pe acela care a oprit trenul, bătându-l amaric și prădându-l totul. Fapta aceasta frumoasă a lui Ioan Nuțu merită toată lauda și recunoștința!

In Potană vor avea loc in zilele din 17 și 19 I. r. n. exerciții de tragere de tir.

Proprietari:

Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

Carne de bou ieftină

IN BRAȘOV

Cu începeră de Mercuri 14 Iulie, in localul d-lui

Găpățină

Strada Hirschel Nr. 1. se vinde kilogramul cu

1. Carne partea din'ainte 2 Cor. 80 b.

2. „ „ din'apoi 3 „ 20 b.